

Лекція 3. Характеристика документації з трансфертного ціноутворення

1. Документація з трансфертного ціноутворення
2. Первинні документи з обліку операцій із трансфертними цінами
3. Трирівнева структура звітності з трансфертного ціноутворення

1. Документація з трансфертного ціноутворення

Документації з трансфертного ціноутворення – це певний пакет матеріалів, які отримують експерти в результаті аналізу в сфері міжнародного оподаткування. Дані документи характеризують діяльність компанії, яка пов'язана з контрольованими операціями, умови контрольованих операцій, обставини, за яких умови (домовленості) були досягнуті (ринкову кон'юнктуру) і т.д.

Згідно з українським законодавством, Документація з трансфертного ціноутворення повинна бути подана до контролюючих органів на їх запит у встановлений термін, з дати отримання такого запиту. Усі необхідні матеріали можуть бути підготовлені або самостійно підприємством (формується група фахівців у сфері оподаткування, фінансів, юриспруденції, маркетингу, ціноутворення), або професійними експертами, чия діяльність пов'язана з міжнародним оподаткуванням і трансфертним ціноутворенням зокрема.

Підготовка необхідного пакету документів – це складання бенч-маркінга, аналіз та виклад договірних умов, дослідження первинної документації, оформлення матеріалів на основі інформації з міжнародних баз і т.д.

Введений податковий контроль на території України зумовлює необхідність у забезпеченні компаній повним та оперативним відображенням інформації обліку щодо здійснених господарських операцій, які згідно з вищенаведеними умовами визнаються контрольованими.

Етапи обліку контрольованих операцій під час трансфертного ціноутворення наведено на рисунку.

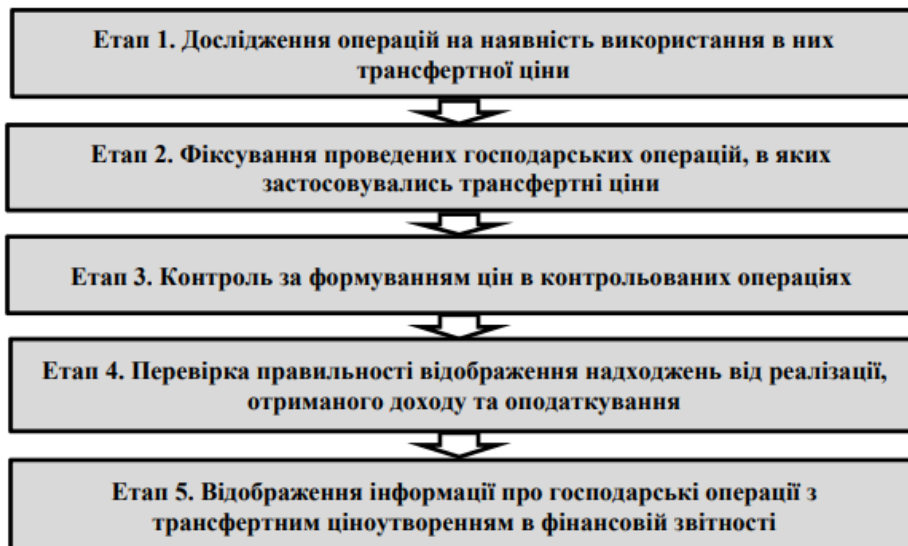

Рис. 5. Етапи обліку контрольованих операцій під час трансфертного ціноутворення

Для цього необхідні такі документи:

1) облікові реєстри для відображення і накопичення інформації про контрольовані операції, використовуючи ті показники, які будуть необхідними для формування звітності;

2) внутрішня звітність підприємства, яка буде в себе включати деталізацію показників аналітичного обліку і відображатися у звітності наступних періодів.

2. Первинні документи з обліку операцій із трансфертними цінами

На кожен контрольовану операцію оформлюється первинний документ, в якому зазначається величина трансфертної ціни та факт здійснення контрольованої операції.

Перелік таких первинних документів наведений на рисунку.

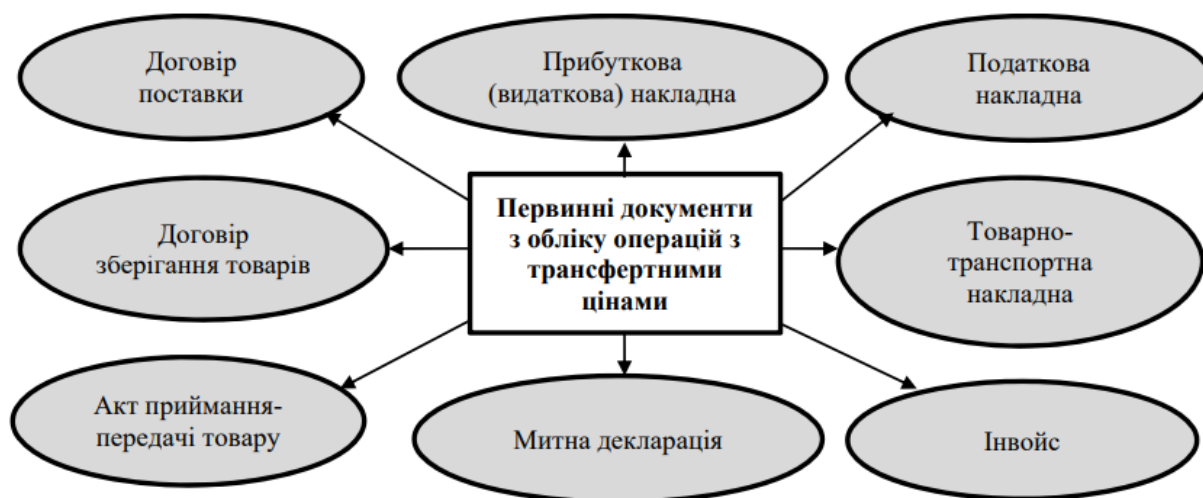

Рис. 6. Первинні документи з обліку операцій із трансфертними цінами

Кожен первинний документ, наведений вище, має стандартизовану форму. Відмінністю є лише зазначення про здійснення контрольованої операції з використанням трансфертної ціни. Тому відповідно до цього пропонується використання облікового реєстру контрольованих операцій, який доповнений інформацією про місцезнаходження пов'язаної особи, тип пов'язаності з цією особою та підставу віднесення операції до контрольованої.

Обліковий реєстр контрольованих операцій

Дата здійснення операції	№ документа	Найменування контрагента	Місцезнаходження контрагента	Тип пов'язаності осіб	Підстава віднесення операції до контрольованої (за наявності)	Сума операції (грн.) еквіваленті на дату здійснення операції	Примітки

Зміст первинних документів повинен групуватися та відображатися на окремих рахунках бухгалтерського обліку. В загальному виді первинна облікова інформація містить у собі дані облікових реєстрів, аналітичних таблиць та звітності, які відображають інформацію про здійснені господарські операції без їх розподілу та відповідно без виокремлення операцій, в яких застосовуються трансфертні ціни.

Ті підприємства, що ведуть діяльність із пов'язаними сторонами, повинні подавати звіт про контрольовані операції та повідомлення про участь у міжнародній групі компаній центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику засобами електронного зв'язку в електронному форматі з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги». Звіт подається раз на рік до 1 жовтня року, що настає за звітним.

3. Трирівнева структура звітності з трансфертного ціноутворення

Поточна звітність з трансфертного ціноутворення в Україні давно потребувала доопрацювання та стандартизації відповідно до міжнародних вимог. Така процедура входить до умов, які поставлені перед країною з ініціативами BEPS – Планом протидії розмиванню податкової бази. Перераховані в ньому кроки були затверджені країнами з розвинутою економікою, якими був взятий курс на прозорість фінансової інформації в плані режимів оподаткування.

За допомогою BEPS можна забезпечити додаткову підтримку чесної конкуренції, у тому числі шляхом контролю над сплатою податків у тій країні, де було створено додаткове благо (дохід, прибуток). Усього в плані налічується 15 кроків, які покликані запобігти виведенню податків у ті юрисдикції, де податкові зобов'язання менше. У ході виконання пункту 13

цього плану, Мінфін України затвердив нову трирівневу структуру звітності з трансфертного ціноутворення. Тепер вона включає в себе наступний пакет документів:

Перший. Базовий файл (Master file) – являє собою загальний опис діяльності транснаціональної корпорації, а також опис корпорації щодо політики трансфертного ціноутворення між її пов'язаними компаніями. Цей документ повинен включати такі істотні дані: організаційну структуру афілійованої групи компаній; опис бізнес-процесів, опис наявних нематеріальних активів, опис внутрішньогрупових фінансових операцій, а також опис фінансового і податкового стану.

Другий. Локальний файл (Local file) – на відміну від базового файлу, являє собою детальний опис усіх контрольованих операцій афілійованої групи компаній за звітний рік на предмет дотримання принципу «витагнутої руки». Локальний файл фокусується на інформації, яка є необхідною для аналізу трансфертного ціноутворення.

Третій. Консолідований звіт за всіма державами (Country-by-Country Report) – являє собою зведені фінансові показники транснаціональної корпорації за кожною з держав, в якій її афілійована компанія здійснювала господарську діяльність протягом звітного періоду.

Перше питання, яке виникає у платників податків, – хто потрапляє під трирівневу систему звітності. І тут головним принципом є участь у Міжнародній групі компаній. Таким чином, подавати дану звітність необхідно тим українським компаніям, які входять в одну з МГК.

У свою чергу, *міжнародна група компаній* – дві або більше юридичні особи або утворення без статусу юридичної особи, які є податковими резидентами різних країн та пов'язані між собою за критеріями володіння або контролю.

При цьому, згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності обов'язковою є підготовка консолідованої фінансової звітності такої МГК або підготовка консолідованої фінансової звітності була б обов'язковою у разі, якщо акції (корпоративні права) однієї з таких юридичних осіб перебували б в обігу на фондовій біржі.

Материнська компанія МГК – юридична особа, яка входить до складу міжнародної групи компаній та одночасно відповідає таким вимогам:

- безпосередньо чи опосередковано володіє корпоративними правами інших компаній в частці достатній для включення фінансової звітності таких компаній до консолідованої фінансової звітності такої юридичної особи;
- фінансова звітність такої юридичної особи не підлягає включенню до консолідованої звітності жодної іншої юридичної особи у складі міжнародної групи згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності.

Якщо платник податків у звітному році здійснював контрольовані операції, тоді він зобов'язаний до 1 жовтня подати Повідомлення про участь у

міжнародній групі компаній. Як і інша документація, дане Повідомлення подається в електронному форматі. Якщо ж українська компанія входить до МГК, але при цьому вона не здійснювала за звітний період контрольовані операції, тоді Повідомлення подавати не потрібно.

Глобальна документація подається тільки при наявності відповідного запиту. Після отримання даного запиту платник податків має 90 днів для того, щоб передати податковим органам запитувану інформацію.

Якщо ж кілька українських організацій відносяться до однієї і тієї ж МГК, то податкові органи можуть вибрати тільки одного платника податків, який буде подавати відповідну Документацію.

Характерна особливість звітів Country-by-Country Report (далі CCR) полягає у зрізі інформації по кожній юрисдикції, в якій діє група компаній. Реалізація звітів таких транснаціональних організацій повинна включати розширений перелік даних. Сюди входить перелік всіх країн, де здійснює свою діяльність група компаній, а також перелік усіх дочірніх організацій і філій по кожній з цих країн. У звіті повинні бути дані про податкові зобов'язання та фінансові результати всіх філій і компаній. У CCR необхідно включити інформацію про активи, основні засоби та витрати в кожній країні.

Вперше трирівнева Документація з ТЦУ застосовувалася у 2021 році

За неподання трирівневої звітності та Повідомлення українським законодавством передбачено штраф. За неподання Повідомлення про участь у МГК передбачений штраф у розмірі 50 прожиткових мінімумів, за неподання глобальної Документації – 300 прожиткових мінімумів, за неподання звіту в розрізі країн – 1000 прожиткових мінімумів.

За надання неправдивих даних у Повідомленні – 50 прожиткових мінімумів, у звіті в розрізі країн – 200 прожиткових мінімумів.